

SUNUŞ

Ulusal Eczacılık Eğitimi Akreditasyon Kurulu (ECZAK) bünyesinde, Eczacılık lisans eğitim programı akreditasyon standartları ve kılavuzlarının hazırlanması çalışmalarına ECZAK üyeleri ile Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu ve Eğitim ve Danışma Komisyonu üyelerinin katılımı ile 11 Haziran 2012’de İstanbul Üniversitesi ve ardından 27 Haziran 2012’de Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nde gerçekleştirilen toplantılar ile başlanmıştır.

Bu toplantıların ilkinde yol haritası belirlemek üzere görüşmeler yapılmış, ikincisinde ise Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK)’ın güncel Tıp Eğitimi Akreditasyon Standartları, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada ve Avustralya’da eczacılık eğitiminin akreditasyonuna ilişkin güncel belge ve uygulamalar incelenmiştir. İlk Türkçe çevirisi tarafımdan yapılan Kanada Eczacılık programı akreditasyon standart ve kılavuzlarının ayrıntılı olarak gözden geçirilmesi ve Türkiye şartlarının da göz önüne alınarak düzenlenmesi için tüm komisyon üyelerine aralarında iş bölümü yapılarak gönderilmiş ve yapılan düzenlemelerin 27 Temmuz 2012 tarihine kadar Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu Sekreterliğine gönderilmesi istenmiştir. Komisyon üyeleri tarafından Eylül 2012’de gönderilmesi tamamlanan düzenlemeler/düzeltilmeler, komisyon sekreteri Prof.Dr.Sedef Kır ile birlikte Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nde gerçekleştiren dört toplantı sonucunda değerlendirilerek bir metin oluşturulmuştur.

Daha sonra Komisyon sekreteri Prof.Dr.Sedef Kır, Komisyon üyesi Prof.Dr.Nurettin Abacıoğlu, ECZAK Başkan Yardımcısı Prof.Dr.Levent Üstünes ve ECZAK Sekreteri Prof.Dr.Belma Koçer’den oluşturulan ön çalışma grubu 16 Ekim 2012, 21 Kasım 2012, 19 Aralık 2012, 23 Ocak 2013 ve 6 Şubat 2013 tarihlerinde Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nde toplanmıştır.

Yapılan bu toplantılarda, tüm standartlar detaylı bir şekilde değerlendirilerek yeniden gözden geçirilmiş ve uygun görülen düzenlemeler yapılmıştır. Ön çalışma grubu, 13 Şubat 2013’de ECZAK Başkanı Prof.Dr.Sevim Rollas’ın da katılımı ile toplanarak taslak metin üzerindeki çalışmalarını tamamlamıştır.

“Türkiye Ulusal Eczacılık Lisans Eğitim Programı Akreditasyon Standartları ve Kılavuzları”na ilişkin hazırlanan taslak 13 Mart 2013’de ECZAK Başkanı Prof.Dr.Sevim Rollas, ön çalışma grubu ve Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyon üyelerinin katılımı ile gerçekleşen toplantıda ve 14 Mart 2013 tarihinde yapılan ECZAK toplantısında görüşülerek paydaşların görüşlerine sunulmuştur. Paydaşların görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenen ve 11 Temmuz 2013’de ön çalışma grubu tarafından son şekline getirilen metin ise 12 Temmuz 2013 tarihli ECZAK toplantısında kabul edilmiştir.

“Türkiye Ulusal Eczacılık Lisans Eğitim Programı Akreditasyon Standartları ve Kılavuzları”nın hazırlanmasında emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

Saygılarımla, Prof. Dr. Seçkin Özden

Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyon Başkanı

12 Temmuz 2013

Türkiye Ulusal Eczacılık Lisans Eğitimi Programı

Akreditasyon Standartları ve Kılavuzları

Temmuz 2013

1.

MİSYON, PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Standart No. 1. Eczacılık Fakültesinin Misyon, Amaç ve Hedefleri

Standart No. 2. Stratejik Planlama

Standart No. 3. Performans Değerlendirmesi

2.

ÖRGÜTLENME VE YÖNETİM STANDARTLARI

Standart No. 4. Eczacılık Fakültesi ve Üniversite Arasındaki İlişkiler

Standart No. 5. Üniversite ve Bağlı Sağlık Hizmet Kuruluşları Arasındaki İlişkiler

Standart No. 6. Eczacılık Fakültesinin Örgütlenmesi ve Yönetimi

Standart No. 7. Fakülte Yönetiminin Sorumlulukları

3.

AKADEMİK PROGRAM STANDARTLARI

Standart No. 8. Eczacılıkta Akademik Program

Standart No. 9. Çekirdek Eğitim Programında Alanlar ve İçerik - Bilgi ve Beceriler

Standart No. 10. Çekirdek Eğitim Programında Alanlar ve İçerik – Stajlar ve mezuniyet projesi

Standart No. 11. Öğretim ve Öğrenim Süreçleri

Standart No. 12. Öğrencinin Öğrenme Durumunun Değerlendirilmesi

Standart No. 13. Akademik Programın Değerlendirilmesi

4.

ÖĞRENCİ STANDARTLARI

Standart No. 14. Kabul Ölçütleri, Politikalar ve Yöntemler

Standart No. 15. Öğrenci Hizmetleri

Standart No. 16. Öğrenci Temsili

Standart No. 17. Öğrenci/Öğretim Kadrosu İlişkileri

5.

ÖĞRETİM KADROSU VE YÖNETİCİ STANDARTLARI

Standart No. 18. Öğretim Kadrosu ve Yöneticiler: Nicel Etmenler

Standart No. 19. Öğretim Kadrosu ve Yöneticiler: Nitel Etmenler

Standart No. 20. Öğretim Kadrosunun Değerlendirilmesi

6.

TESİSLER VE ÖĞRENME KAYNAKLARIYLA İLGİLİ STANDARTLAR

Standart No. 21. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları

Standart No. 22. Fiziksel Tesis ve Olanaklar

7.

MALİ KAYNAKLARLA İLGİLİ STANDARTLAR

Standart No. 23. Mali kaynaklar

MİSYON, PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Standart No. 1. Eczacılık Fakültesinin Misyon, Amaç ve Hedefleri Fakülte, eğitim, araştırma ve hizmet alanlarında misyonunu, amaç ve hedeflerini ilgili tüm paydaşların katılımı ile tanımlamış, mutlaka yayımlamış ve taraflarla paylaşmış olmalıdır. Amaç ve hedefler üniversitenin misyonu, eczacılık meslek uygulamalarının güncel standartları ve eğitim çıktıları ile uyumlu olmalıdır.

Kılavuz 1.1

Fakültenin amaç ve hedefleri eğitim, araştırma-geliştirme, üretim ve hizmet açısından öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumları ve eczacıdan beklenen tüm yetkinlikleri kapsamalıdır. Öğretim kadrosu, öğretimde mükemmelliğe ulaşılmasını özendirmeli; araştırma ve eğitim etkinliklerinde liderlik sağlamalıdır.

Kılavuz 1.2

Fakültenin misyonu fakültenin eğitim felsefesine yer vermelidir. Misyonda, eczacılık mesleki eğitim programının, toplum sağlığının güncel ve değişen ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde mesleğin bütün uygulama alanlarında etkin görev, yetki ve sorumluluklar alabilecek eczacılar yetiştirmek üzere hazırlanmış olduğu ortaya konmalıdır.

Kılavuz 1.3

Fakültenin misyonunda geleneksel eczacılık hizmetlerinin yanında özellikle farmasötik bakım eczacılık mesleğinin çağdaş uygulaması olarak benimsenmiş olmalıdır. Bu amaçla eczacının sağlık alanındaki diğer meslek çalışanları ile işbirliği yapması, hastalarda ilaç kullanımı ve bununla ilgili tedavi sonuçlarının sorumluluğunu paylaşması açısından gerekli eğitsel hazırlık yapılmalı ve farmasötik bakım konusunda gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlar kazandırılmalıdır.

Kılavuz 1.4

Fakültenin misyon, amaç ve hedefleri, bireysel ve toplumsal değerlere saygılı, eğitim ve öğretim ortamını besleyip geliştirici; öğrencilere, mesleki sorumluluk ve etik ilkeler doğrultusunda meslektaşları, hastalar ve diğer paydaşlarla birlikte çalışma ve iletişim kurma becerisini kazandıracak nitelikte olmalıdır.

Standart No. 2. Stratejik PlanlamaEczacılık fakültesi misyonu doğrultusunda vizyonuna ulaşmasını sağlayacak; eğitim, araştırma-geliştirme, üretim ve hizmetlerine ilişkin amaç ve hedeflerinin tanımlandığı stratejik bir plana sahip olmalıdır. Stratejik plan, üniversitenin stratejik planına paralel olarak hazırlanmalıdır. Bu planlama sürecinde ulusal ve uluslararası eczacılık eğitiminin amaç ve hedefleri göz önünde bulundurulmalı, Üniversite yönetiminin işbirliği ve desteğinden yararlanılmalıdır.

Kılavuz 2.1

Stratejik planlama sürecine fakülte öğretim elemanlarının, öğrencilerin, eczacıların (mezunların) ve diğer tüm paydaşların katılımı sağlanmalıdır. Finansal ve akademik planlama sürecinde devam eden ve beklenmekte olan mesleki değişimler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Kılavuz 2.2

Stratejik planlama sürecinde amaç ve hedefler her yıl fakülte yöneticileri, öğretim elemanları, öğrenciler ve mezunlar tarafından gözden geçirilmeli ve gerektiğinde değiştirilebilmelidir. Fakültenin stratejik planı her an ulaşabilecek şekilde mutlaka yayımlanmalı ve tüm paydaşlarla paylaşılmış olmalıdır.

Standart No. 3. Performans DeğerlendirmesiEczacılık fakültesi amaç ve hedeflerine ne kadar ulaştığını belirlemek amacıyla bir performans değerlendirme sistemi kuralmalıdır. Bu sistemde her hedefe uygun performans göstergeleri belirlenmeli ve tanımlanmalıdır.

Kılavuz 3.1

Fakülte, eğitim, araştırma ve hizmet alanındaki hedeflerine ulaşabilirliğini saptamak için performans göstergelerini en az yılda bir kez düzenli olarak ölçmeli ve geliştirmelidir. Özellikle eğitim programları ve içeriğinde, öğretim stratejilerinde, öğrenci politikalarında, öğretim elemanlarının sayısı, alımı ve verimli çalışmalarında sürekli iyileşme sağlanmasına özen gösterilmelidir.

Kılavuz 3.2

Eczacılık mesleki eğitim programının etkinliğinin ve öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde, öğretim üyesi, öğrenci, mezun ve diğer paydaşların geri bildirimleri, öğrencilerin sınav başarıları ve diğer göstergeler dikkate alınmalıdır. Bu göstergelerin fakültenin misyon, amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesindeki rolleri irdelenmeli ve eczacılık mesleki eğitim programının iyileştirilmesi yönünde kullanılmalıdır. Eğitim programının değerlendirme sonuçları fakülte yönetimi, akademik kadro, öğrenciler ve diğer paydaşlar (Türk Eczacıları Birliği ve Eczacı odaları, ilaç endüstrisi, Sağlık Bakanlığı ve ilgili kurumları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili kurumları gibi) ile paylaşılmalıdır.

ÖRGÜTLENME VE YÖNETİM STANDARTLARI

Standart No. 4. Eczacılık Fakültesi ve Üniversite Arasındaki İlişkiler Üniversite örgütsel yapısı içinde eczacılık fakültesinin konumu ve üniversite yönetimi ile olan ilişkisi sağlık bilimleri ile ilgili diğer fakültelere benzer statüde olmalıdır. Eczacılık fakültesinin çıkarlarını korumak üzere üniversitenin eğitim, öğretim ve diğer faaliyetleri ile ilgili çalışmalarında yer alarak üniversite yönetimine katılımı sağlanmalıdır. Dekan, rektöre ve üniversitenin diğer yetkililerine kolayca erişebilmelidir. Üniversite, fakültenin misyon, amaç ve hedeflerinin yerine getirilmesinde ve hedeflenen eczacılık mesleki eğitim programının gerçekleştirilmesinde ve kalitesinin iyileştirilmesinde yeterli kaynak ve idari desteği sağlamalıdır. Üniversite, eğitim, araştırma ve uygulama alanlarında eczacılık fakültesi ile üniversitenin öncelikle sağlıkla ilgili akademik ve idari birimleri arasındaki ilişkilerin gelişmesine destek olmalıdır.

Kılavuz 4.1

Fakülte eczacılık mesleki eğitim programının belirlenmesi ve uygulanmasında gerekli kurumsal yetki ve politikalar ile tutarlı sorumlulukları içeren özerkliğe sahip olmalıdır.

Kılavuz 4.2

Fakülte öğretim elemanları, gerek üniversitenin gerekse fakültenin refahı için üniversite komitelerinde görev alarak üniversite yönetimine katılmalıdır.

Kılavuz 4.3

Üniversite, fakültenin istikrarını sağlamak için yeterli mali ve fiziksel kaynak sağlamanın yanı sıra, destek hizmetleri, personel, kayıt ve yönetim ofisleri, kütüphane, basım hizmetleri, fon sağlama ve artırılması, araştırma desteği, uluslararası bağlantılar, iç düzen ve bakım, iletişim ve bilgi teknolojileri, öğrenci sağlık ve danışma hizmetleri, mezunlar ve ilgili kurumlarla ilişkileri sağlamalı veya bunun için gereken düzenlemeleri yapmalıdır.

Kılavuz 4.4

Üniversite, sağlık bilimleri ve eczacılık eğitimine katkı veren diğer disiplinler ile ilgili fakültelerdeki öğretim üyeleri arasındaki ilişkileri geliştirmeli ve öğrencilerin mesleki deneyimlerini artırmak için bu yönde işbirliğini teşvik etmelidir.

Kılavuz 4.5

Üniversite, sağlık bilimleri alanında mesleki eğitim veren kurumların işbirliğini teşvik edip kolaylaştırmalıdır. Eczacılık fakültesi öğrencileri, stajlar ve entegre küçük grup öğrenme etkinlikleri gibi alanlarda diğer sağlık bilimleri programlarına devam eden öğrencilerle ortak çalışmalardan yararlanmalıdır.

Kılavuz 4.3

Üniversite, fakültenin istikrarını sağlamak için yeterli mali ve fiziksel kaynak sağlamanın yanı sıra, destek hizmetleri, personel, kayıt ve yönetim ofisleri, kütüphane, basım hizmetleri, fon sağlama ve artırılması, araştırma desteği, uluslararası bağlantılar, iç düzen ve bakım, iletişim ve bilgi teknolojileri, öğrenci sağlık ve danışma hizmetleri, mezunlar ve ilgili kurumlarla ilişkileri sağlamalı veya bunun için gereken düzenlemeleri yapmalıdır.

Kılavuz 4.4

Üniversite, sağlık bilimleri ve eczacılık eğitime katkı veren diğer disiplinler ile ilgili fakültelerdeki öğretim üyeleri arasındaki ilişkileri geliştirmeli ve öğrencilerin mesleki deneyimlerini artırmak için bu yönde işbirliğini teşvik etmelidir.

Standart No. 5. Üniversite ve Bağlı Sağlık Hizmet Kuruluşları Arasındaki İlişkiler Üniversite, eczacılık uygulaması yapılan ve sağlık hizmeti sunulan kendisine bağlı birimleri desteklemelidir.

Kılavuz 5.1

Üniversitenin ve üniversiteye bağlı sağlık kuruluşlarının idari düzenleri ve örgütlenme yapıları sağlık hizmetleri, araştırma ve eğitim aktivitelerini desteklemeli; hizmet ve eğitim birimleri arasındaki bağları açık bir şekilde tarif etmeli; hasta odaklı bakım ve eğitim etkinlikleri arasında dengeli bir birliktelik sunmalı ve eczacılık fakültesinin akademik aktiviteleri yönetme ve denetlemesini güvence altına almalıdır.

Kılavuz 5.2

Eczacılık mesleki eğitim programı üniversiteye bağlı sağlık hizmeti eğitimi verilen kurumların olanakları ile uyumlu olmalı ve eczacılık fakültesi öğrencilerinin eğitiminde bu olanaklar kullanılabilir. Eczacılık fakültesi ile sağlık kuruluşları ve bu sağlık kuruluşlarının eczane hizmetleri arasında uyumlu ilişkiler bulunmalıdır. Eczacılık fakültesinin mesleki eğitim programları sağlık kuruluşlarının eczacılık hizmetleri ile entegre edilmelidir.

Kılavuz 5.3

Fakülte, mesleki uygulama standartları, uygulamaların yapıldığı yerlerde aranan nitelikler ve sürekli mesleki gelişim konularında yerel- düzenleyici meslek kuruluşları ile işbirliği yapmalıdır. Bu işbirliği sosyal, eğitsel ve mesleki ihtiyaçların karşılanmasını kolaylaştırmalıdır.

Standart No. 6. Eczacılık Fakültesinin Örgütlenmesi ve Yönetimi Eczacılık fakültesi genel misyonunu gerçekleştirecek şekilde örgütlenmeli, kaynakların etkili kullanılmasını planlamalı, bilimsel öncelikleri desteklemeli, eczacılık mesleki eğitim programlarının hedef ve amaçları için çalışmalıdır. Yönetim yapısı içinde idari ve akademik görevleri yerine getirebilecek bir dekanı sahip olmalıdır. Fakültenin idari ve örgütsel yapısı,

yetkilerin ve sorumlulukların sınırlarını açık bir şekilde tanımlamalıdır. Fakülte dekanı, öğretim elemanları ve idari personel arasında karşılıklı anlayış ve işbirliği olmalı ve herkes gerekli sorumluluğu üstlenmelidir.

Kılavuz 6.1

Bölüm, anabilim dalı gibi alt birimler olarak örgütlenmiş olan fakültelerde, bölüm, anabilim dalı, bilim dalı başkanları gibi üst yöneticiler, görevlerini yapabilmeleri için gerekli yetkilerle donatılmalı ve fakültenin misyonu ile uyumlu hedef ve amaçlar için çalışmalıdır. Fakültenin amaç ve hedeflerinin sistematik değerlendirilmesinde, her birimin genel hedeflerin gerçekleşmesine olan katkısı ve başarısı ölçülmelidir.

Kılavuz 6.2

Fakültenin yönetiminin düzenli aralıklarla değerlendirilmesi için ölçütler belirlenmeli ve buna yönelik bir mekanizma devrede olmalıdır. Değerlendirme süreci öğrencileri ve eczacılık mesleğini halen uygulamakta olan meslektaşları da kapsayacak geniş bir tabana oturmalıdır.

Kılavuz 6.3

Fakülte, üniversite politikaları ile uyumlu bir yönetim sistemi benimsemelidir. Yönetim sistemi bütün öğretim kadrosunun sorumluluklarını belirleyen bir dizi yönetmeliği içermelidir. Tüm öğretim kadrosuna bu yönetime katılma fırsatı tanınmalıdır. Fakülte, mezunları dahil tüm bileşenleri ve paydaşlarını bilgilendirecek bir iletişim ağı oluşturmalıdır.

Kılavuz 6.4

Fakültede kurullar ve gerektiğinde komisyonlar oluşturulmalı ve düzenli çalışmaları sağlanmalıdır. Fakülte kurul ve komisyonlarında var olan bütün anabilim ve bilim dalları dengeli bir biçimde temsil edilmelidir. Gerektiğinde, eczacılar, kısmi zamanlı çalışan öğretim üyeleri ve öğrenciler bu kurullara ve komisyonlara davet edilmelidir. Bu kurul ve komisyonların kayıtları düzenli bir şekilde tutulmalı, saklanmalı ve kolayca erişilebilir olmalıdır.

Standart No. 7. Fakülte Yönetiminin Sorumlulukları Dekan, öğretim kadrosunu ve öğrencileri isteklendiren ve onları başarının ortakları olarak bir araya toplayan, yaratıcı ve ilerici bir mesleki ve akademik yönetim göstermelidir. Dekan, fakültenin öğretim kadrosuyla uyum içinde, misyon, amaç ve hedeflerin hazırlanması, yazıya dökülmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi; yetkin bir öğretim ve yönetim kadrosunun görevlendirilmesi; görevde süreklilik ve gelişiminin sağlanması; eğitim, araştırma ve hizmet programlarının geliştirilmesi, uygulanması, değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi; nitelikli öğrencilerin fakülteye çekilmesine ve kabulüne yönelik programların başlatılması, uygulanması ve sürdürülmesi; akademik performans ve ilerleme standartlarının belirlenmesi ve uygulanması; fakülteye kaynak sağlanması ve fakültenin ağırlığının gerek yerleşkede gerekse dış çevrelerde korunup sürdürülmesinden sorumludur.

Kılavuz 7.1

Dekan, eczacılık eğitimi, bilimsel araştırma ve akademik çalışmalar ve çağdaş eczacılık uygulamaları konusunda liderlik yapabilecek niteliklere sahip olmalıdır. Dekanın belirgin ve etkili liderlik göstergeleri arasında, pedagoji dâhil eğitim ve araştırmaya bağlılık; genel olarak mesleğe, özel olarak eczacılık uygulamalarına yönelik akademik duyarlılık; başarılı bir akademik kariyer; mesleki veya bilimsel toplulukların çalışmalarına aktif olarak katılma; mezunlarla olumlu ilişkiler geliştirme; üniversite yönetimi düzeyinde fakülteyi kararlı bir şekilde tanıtma ve savunma özellikleri sayılabilir.

Kılavuz 7.2

Dekanın üniversitede zorunlu olarak fakülte ile ilgili başka yönetim görevleri üstlendiği durumlarda, fakülte işlerinin gerektiği gibi yürütülebilmesi için dekanlığa ek idari destek sağlayacak düzenlemelere gidilmelidir.

Kılavuz 7.3

Bölümler, anabilim dalları veya diğer alt birimlerin yöneticileri, ilgili birimlerde gelişme sağlanması; öğretim kadrosuna yol gösterilmesi ve geliştirilmesi; derslerin etkili biçimde verilmesinin sağlanması; bütçe ve ilgili diğer işlemlerin yürütülmesi; fakültenin misyonu ile tutarlı amaç ve hedeflerin ortaya konulması ve değerlendirilmesinden sorumlu olmalıdır.

AKADEMİK PROGRAM STANDARTLARI

Standart No. 8. Eczacılıkta Akademik Program Eczacılık fakültesi, öğrencilerine eczacı unvanını alabilmeleri için beş yıllık bir lisans eğitimi programı sunmalıdır. Eczacılık mesleki eğitim programının amaç ve hedefleri, mesleki uygulamaların sorumluluklarını ve toplumsal beklentilerin karşılanmasına yönelik tüm yetkinlikleri kapsamalıdır. Eğitim programı, hasta bireye ve topluma karşı sorumluluklarını sürdürebilmesi için sağlık sisteminin ve sağlık sektörünün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmelidir. Program öğrenciye ilacın ürün odaklı ve farmasötik bakım gibi hasta odaklı gerekli bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmalıdır. Akademik program yaşam boyu öğrenmenin önemini eğitim programının ayrılmaz bir teması olarak yansıtmalıdır.

Kılavuz 8.1

Eczacılık mesleki eğitim programının hazırlanmasından ve uygulanmasının her aşamasından sorumlu bir eğitim komisyonu ve staj komisyonu oluşturulmalıdır. Eğitim komisyonunun görevi eğitim programının amaçlarını ve yapısını, eğitimle ilgili sonuçları, ders içeriklerini, eğitim stratejilerini ve kalitenin geliştirilmesi için eğitim programının sürekli değerlendirilmesini kapsamalıdır. Eğitim komisyonu ve staj komisyonu, öğretim üye ve yardımcılarından, mesleğin diğer çalışma alanlarından gelen temsilcilerden oluşmalıdır. Öğrenciler de bu komisyonlara katılabilir.

Kılavuz 8.2

Akademik program, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nun eczacılık eğitim programı asgari eğitim koşullarını belirleyen 02.02.2008 tarih ve 26775 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmeliği ve "Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) Temel Alan Yeterlilikleri" kapsamındaki "Temel Alan Kodu: 72" olan "Sağlık" belgesinin "2.1.3. Sağlık Temel Alanı Yüksek Lisans Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)" ve/veya "2.2.3. Sağlık Temel Alanı Yüksek Lisans Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)" bölümlerine uygun olmalıdır. Eczacılık eğitimi orta öğrenimden sonra beş akademik yıldan oluşmalıdır. Öğrenci mezun olabilmek için 300 AKTS kredisini tamamlamalıdır.

Kılavuz 8.3

Eczacılık mesleki eğitim programı, eczacılık mesleğinin uygulanması açısından gerekli yeterlilikleri sağlayacak içeriğe sahip olmalıdır.

STANDART No. 9. Çekirdek Eğitim Programında Alanlar ve İçerik - Bilgi ve Beceriler Eczacılık mesleki eğitim programı, topluma karşı mesleki sorumluluk taşıyan, farklı bilimlerden edindiği bilgileri kullanabilen, bunları birlikte yorumlayabilen, sorunları tanımlayabilen, analiz becerisi gelişmiş, ahlaki ve etik değerlere uygun davranan bir eczacı yetiştirmeyi hedefleyecek şekilde düzenlenmelidir. Eğitim programının bileşenleri dikey ve yatay entegrasyon içinde olmalıdır. Eczacılık Fakültesinin misyonuna uygun olarak, çekirdek eğitim programının üç ana alanı "Temel Eczacılık Bilimleri", "Eczacılık Meslek Bilimleri" ve Eczacılık Teknolojisi"dir. Bu üç temel alanda yer alan derslerin "Sosyal, Davranışsal ve Yönetimsel Eczacılık Bilimleri" ve "Eczacılık Uygulamaları" ile ilgili konularla bir denge içinde olması sağlanmalıdır.

Kılavuz 9.1

Temel Eczacılık Bilimleri; genel kimya, analitik kimya, organik kimya, fizik, fizikokimya, tıbbi biyoloji, moleküler biyoloji, hücre biyolojisi, matematik, biyokimya, immünoloji, mikrobiyoloji, anatomi, fizyoloji ve fizyopatoloji alanlarını kapsar. Bu alanlarda verilen eğitim, eczacılık mesleki eğitim programının hedef ve amaçlarına uygun olmalıdır.

Kılavuz 9.2

Eczacılık meslek bilimleri ve eczacılık teknolojisi alanları, derinlik, kapsam, yerindelik, kalite, ardışıklık ve pekiştirme bakımından, eczacılık mesleki eğitim programının entelektüel ve klinik hedefleri için temel oluşturmalıdır. Bu alanlar, sağlığın korunmasında ve hastalıkların tedavisinde yararlanılan ilaçların tasarımı, sentezi, üretimi ve kullanımının anlaşılabilmesi için gerekli bilgileri kazandırmalıdır. Eczacılık meslek bilimleri, farmasötik/medisinal kimya, farmakognozi, farmasötik botanik, farmakoloji, farmakoterapi, toksikoloji ve klinik eczacılık/farmasötik bakım gibi alanları kapsamalıdır. Eczacılık teknolojisi bilim alanları ise farmasötik teknoloji, kozmetoloji, radyofarmasi, biyofarmasötik, farmakokinetik ve farmasötik biyoteknoloji gibi alanları içermelidir.

Kılavuz 9.3

Sosyal, Davranışsal ve Yönetimsel Eczacılık Bilimleri, sağlık ve hastalık durumlarında insan davranışlarını anlama ve etkileme, eczacılıkta yönetim süreci, eczacılık ve sağlık sistemleri, ilaç güvenlik sistemi, tıbbi ve ilaç hatalarının

nedenleri ve önlenmesi ve sağlık hizmetlerinin planlanma, finansman ve sunumunda hükümetlerin rolü konularında temel oluşturmaktadır. Biyoistatistik, epidemiyoloji, sağlık ekonomisi, farmakoekonomi, eczacılık meslek etiği ve mesleki uygulama standartları, sağlık sistemleri, iş ve işyeri yönetimi gibi alanları kapsamalıdır.

Sosyal, Davranışsal ve Yönetimsel Eczacılık Bilimleri alanı, hasta odaklı uygulamaların etkin ve verimli yönetimi açısından gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri sağlamalıdır. Eczacının mesleki rolüne sosyal uyumunu desteklemeli; etik, eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerinin gelişmesine yardımcı olmalıdır. Kamusal ve üçüncü taraf reçeteli ilaç programlarının hazırlanması ve uygulanması; personel, pazarlama ve finansmana yönelik idari faaliyetler; ilaçlar ve sarf malzemelerine ilişkin yönetsel konular da bu kapsamda ele alınmalıdır. Bunlara ek olarak, davranışsal ve sosyal eczacılık bilimleri çeşitli hasta kesimlerine sosyokültürel açıdan yetkin bir şekilde farmasötik bakım sağlanmasını desteklemelidir. Eczacının hastaları savunma ve sağlık sistemini iyileştirmeye yönelik politika girişimlerdeki rolü de ele alınmalıdır.

Kılavuz 9.4

Eczacılık uygulamaları bir bütündür ve ilacın üretiminden tüketimine kadar bütün mesleki uygulamaları içerir. Eczacılık mesleki eğitim programının Eczacılık Uygulamaları bileşeni birinci basamak sağlık hizmetlerinde ve uzmanlık düzeyinde sağlık hizmeti verilen ortamlarda, hastalara yeterli bakım sağlanması veya hastalar adına girişimlerde bulunulması için gerekli mesleki anlayış ve becerilerin geliştirilmesi için temel oluşturmaktadır. Bu nedenle, Eczacılık Uygulamaları alanı, kapsamlı, etkili ve güvenli farmasötik bakım açısından önem taşıyan ek beceri, teknik, değer, tutum ve bilgileri temsil eder.

Eczacılık Uygulamaları şu disiplinleri kapsamalıdır: Klinik eczacılık, klinik farmakokinetik, terapötik ilaç düzeyi izlemi, işbirliğine dayalı ilaç tedavisi yönetimi, tamamlayıcı ve tıbbi bitkisel ürünler, ilaç etken ve yardımcı maddeleri tasarımı, sentezi, üretimi ve analizi, majistral ilaç hazırlama, ilaç üretim teknolojisi, kozmetik ürünler, teşhis ve hasta başı testleri, tıbbi cihaz bilgisi, hastalık durumu yönetimi, ilaç dağıtımı ve reçete işleme süreci, madde suistimali ve bağımlılığı, literatür değerlendirme dâhil ilaç danışma, gebelikte ve laktasyonda ilaç kullanımı, acil ilk yardım, kanıta dayalı karar verme, akılcı ilaç, geriatri, sağlığın teşviki ve hastalıkların önlenmesi, bağışıklama, bilgi teknolojisi uygulamalarında destek araçları, ilaç uygulaması, beslenme, pediatri, hastanın değerlendirilmesi ve sonuçlarının izlenmesi, hasta ve sağlık çalışanları ile iletişim, hasta kayıtları ve sağlıkta dokümantasyon, eczacılık mevzuatı ve etik, ilaçların ruhsatlandırılması, ilaçta patent, farmakoekonomi, farmakoterapi ve kendi başına/reçetesiz ilaç kullanımı alanlarını içermelidir.

Standart No. 10 Çekirdek Eğitim Programında Alanlar ve İçerik – Stajlar ve mezuniyet projesi Stajlar, eğitimle ilgili önceden tanımlanmış sonuçlara ulaşılmasını sağlayacak yoğunluk, kapsam, yapı ve sürede olmalıdır. Yürürlükteki eczacılık mevzuatı uyarınca her öğrenci beş yıllık eczacılık eğitimi boyunca bir serbest eczanede ve/veya hastanede bir eczacının denetiminde en az 6 ay staj yapmalıdır. Stajlar eczacılık mesleki eğitim programı boyunca devam etmeli ve programın son yılında ağırlık kazanmalıdır. Stajlar toplam olarak, akademik programın tamamlanmasından önce, öğrencilerin eğitimlerinde hedeflenen tüm çıktıları ve mesleki yeterlilikleri kazanmalarını sağlamalıdır. Her öğrenci eczacılık meslek eğitim programının son yılında, meslek alanında yetkinleşmek ve belli bir konuda bilgi birikimi oluşturmak amacıyla bir akademik danışman denetiminde mezuniyet projesi yapmalıdır.

Kılavuz 10.1

Eczacılık mesleki eğitim programında yer alan stajlar bir serbest eczanede veya hastanede bir eczacının denetiminde en az 6 ay zorunlu olarak yapılmalıdır. Ayrıca, fakülteler öğrencilerini bütün eczacılık mesleki uygulama alanlarında (endüstri ve ilgili kamu kurumları gibi) staj yapmaları için teşvik etmelidir. Stajlarda mesleğe giriş deneyimi sağlayan faaliyetler ve aktif öğrenme gözetilmelidir. Bu stajlar, öğrenciye tüm eczacılık uygulamalarında farmasötik bakım çerçevesinde hizmet sunma yetkinliği kazandıracak ve eczacılık mesleki eğitim programı boyunca gelişme sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

Stajlar erken staj, çekirdek staj ve ileri staj olmak üzere üç düzeyde düzenlenmelidir. Erken ve çekirdek stajların kapsam ve derinliği, başlangıç düzeyinde ve eğitim süresine bağlı mesleki gelişime paralel düzeydeki becerileri kapsamalı ve belirlenen amaçlarla tutarlılık taşımalıdır.

Kılavuz 10.2

İleri düzey eczacılık meslek stajları, öğrenciye mesleki uygulamalar ile ilişkili beceri ve kararlarının daha da gelişmesini sağlayacak aktif katılım ve derinlemesine deneyim kazandırmalı, öğrencinin eczacılık mesleğini bağımsız olarak uygulanması için gerekli özgüven, karar verebilme, etkinlik ve sorumluluk yetilerini aşamalı biçimde geliştirmelidir. Bu amaca yönelik olarak farklı stajlar yaptırılmalı ve öğrencilerin farmasötik bakım hizmeti sunabilecek yetkinliğe sahip olabilmeleri için bu stajlarda temel eczacılık bilimler, farmasötik bilimler, sosyal, davranışsal ve yönetsel eczacılık bilimleri ile eczacılık uygulamaları bütünleştirilmeli; mesleki bilgi ve beceriler uygulanmalı; mesleki tutum, etik ve davranışlar geliştirilmelidir. Öğrenciler, klinik eczacılık/farmasötik bakım uygulamalarını rol model konumundaki eczacıların denetim ve gözetiminde yapmalıdır. Stajlar, hastalar, meslektaşlar ve diğer sağlık çalışanları ile ekip çalışması ve iletişim becerilerini geliştirmelidir. Stajlar, eczacılık mesleğine başlamak için gerekli tüm yeterlilikleri kazandıracak fırsatlar sağlamalıdır.

Kılavuz 10.3

Stajlar, mesleki yeterliliklerin kazanılmasını sağlayacak yoğunluk, kapsam ve uzunlukta olmalıdır. Genel olarak alındığında, staj programının son evresini oluşturan ileri stajlar en az 60 iş günü, tam zamanlı ve sürekli olmalı, fakülte öğretim elemanları tarafından yakından izlenmeli ve denetlenmelidir. Stajlar, her yaşta hastalara yönelik akut, kronik ve koruyucu bakım hizmetlerini içerecek şekilde, hastane, sağlık sistemleri, kurumsal ortamlar, serbest eczaneler, ayakta bakım hizmeti sunan klinikler ve disiplinler arası ortamlarda farmasötik bakım yeteneklerini geliştirici nitelikte olmalıdır. Stajlar, sık karşılaşılan ve farklı sağlık sorunları olan hastaları kapsayacak bir denge içinde olmalıdır.

Kılavuz 10.4

Stajlar için, hedeflere ulaşılmasını, geri bildirim alınmasını, uygun bir standartlaşmayı ve öğrencilerin durumlarının değerlendirilmesinde tutarlılığı sağlayacak bir kalite kontrol sistemi geliştirilmelidir. Stajların yapılacağı tüm yerler ve görevli staj eğitmenleri farmasötik bakım hizmetinin verilmesi ve öğrencilerin öğrenme gereksinimlerinin karşılanması açısından elverişli koşulları sağlamalı ve sürdürmelidir. Örneğin halen mesleği sürdürmekte olan eczacılar ve yerel düzenleyici kurumların temsilcileri gibi, gerekli uzmanlığa ve bakış açısına sahip kişilerden oluşan, kalite kontrol amaçlı bir danışma kurulu veya başka bir mekanizma fakülteye staj programı konusunda danışmanlık yapmalıdır. Stajlar, yaptırılmalarında gözetilen genel amaç ve hedefler ile tutarlı olacak şekilde, yapıldıkları yerlere özgü özellikler, amaçlar ve hedeflere göre düzenlenmeli, yönetilmeli ve

değerlendirilmelidir. Stajlar için genel hedefler ve öğrenme modülleri ile staj yerlerine özgü kılavuzlar hazırlanmalıdır. Öğrencinin ilerlemesini değerlendirebilmek için özgün ölçütler geliştirilmeli; öğretim kadrosu ve öğrenciler tarafından mesleki formasyon ve genel düzeyde sağlanan gelişimin değerlendirilmesinde kullanılmalıdır. Öğrencilere, güvenilir ve geçerliliği kanıtlanmış ölçütler kullanılarak, mesleki yeterliliklerini ortaya koyma fırsatları tanınmalıdır.

Kılavuz 10.5

Stajlarda görevli eğitmen/öğrenci oranı, öğrenmeyi en ileri düzeyde kolaylaştıracak bireysel rehberlik, denetim ve değerlendirmeyi olanaklı kılmalıdır.

Kılavuz 10.6

Her staj yerindeki eczacılık hizmetleri örnek nitelikte olmalı, eğitmen kadrosu mesleki özellikler ve davranışlar açısından öğrenciler için rol modeli işlevi görmelidir. Stajların yapılacağı yerler, fakülte tarafından belirlenen kalite ölçütlerine göre seçilmeli ve düzenli aralıklarla gözden geçirilmelidir. Bu staj yerlerinin seçilmesiyle ilgili ölçütler, eğitim etkinlikleriyle ilgili sağlık otoritesince belirlenen nitelikleri de taşımalıdır. Fakülte, öğrencilere yeni kavramlar ve yeni mesleki yetenekler kazandıracak yenilikçi staj ortamları sağlamak için çaba göstermelidir.

Kılavuz 10.7

Öğrencilerin staj için yararlandığı, hastalara sağlık hizmeti verilen birimlerdeki hasta sayısı, yürütülmesi planlanan eğitim etkinlikleri bakımından yeterli olmalıdır. Öğrenme fırsatlarının değerlendirilmesinde, staj yaptırılan birimlerdeki eczacılık öğrencileri ile stajları için aynı yeri kullanan diğer sağlık mesleklerinden gelen öğrencilerin toplam sayısı dikkate alınmalıdır.

Kılavuz 10.8

Fakülte ile öğrencilere staj yaptırılan yerler arasındaki ilişkilerin sürekliliği sözleşmeler veya diğer protokoller ile resmiyete bağlanmalıdır. Bu tür sözleşmelerde, gerekli olduğunda alternatif sözleşmelere gidilmesini sağlamak üzere, taraflardan herhangi birinin önceden bildirimde bulunarak mevcut sözleşmeyi sonlandırmasına olanak tanıyan hükümler yer almalıdır.

Standart No. 11. Öğretim ve Öğrenim Süreçleri Fakülte, eğitim programının içeriğinin öğrencinin eğitim çıktılarına ve mesleki yeterliliklere ulaşmasını sağlayacak şekilde öğretilmesinin ve öğrenilmesinin yollarını araştırmalıdır. Bu nedenle öğretimdeki verimlilik ve etkinliğe özel önem verilmelidir. Eğitim teknikleri ve teknolojileri, mesleki yeterlilikleri ve eğitim çıktılarına destekleyecek ve tüm öğrencilerin gereksinimlerine yeterli ölçüde yanıt verecek şekilde entegre edilmelidir. Eldeki veriler, eğitim sürecinde öğrencilerin aktif olduğunu, kendi kendini yönlendirebildiğini ve bağımlı öğrenmeden bağımsız öğrenmeye geçebildiğini göstermelidir. Eğitim çıktıları, edinilen bilgi ve bilişsel beceriler, işgücüne katılım, eğitimde kazanılan değer ve tutumlar gibi çok farklı alanları kapsayabilir. Ölçme ve değerlendirme sadece bilgi düzeyini ölçmek yerine, bilgiye ulaşma, farklı bilgileri bir araya

getirebilme, seçenekleri karşılaştırabilme, gerçek yaşam koşullarında bilgiyi kullanarak sonuca ulaşma gibi becerileri ölçmelidir.

Kılavuz 11.1

Eğitim süreci, konu, literatür, teori ve yöntemleri bütünleştirerek öğrencilerin mesleki uygulamalara ilişkin kapsamlı bir kavramsal yeterlilik kazanmalarını sağlamalıdır. Eğitim teknikleri ve teknolojileri birbirini ardışık biçimde geliştirmeli; öğrencilerin bilgiyi yorumlama, düzenleme, iletme ve eleştirel düşünme kapasitelerini arttırmalı; eczacılık mesleğinin uygulanması ve geliştirilmesi için gerekli analitik, etik ve mesleki becerileri geliştirmelerini sağlamalıdır.

Kılavuz 11.2

Sorun çözme becerisi sağlayacak öğretim stratejileri, eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasını oluşturmalıdır. Ayrıca, gerek sözel gerekse yazılı iletişim becerilerinin kazanılması eğitim programının geneline yayılarak entegre edilmelidir. Eğitim programı kapsamındaki eczacılık uygulamaları ve stajlar, farmasötik bakımın sağlanması açısından gerekli kişisel ve mesleki iletişim ve işbirliği becerilerinin uygulanması ve ileri derecede geliştirilmesi için başlıca dayanak noktası olarak işlev görmelidir. Öğretim ve öğrenim; bilgi teknolojisi araçlarının, olgu çalışmalarının, simülasyonların ve rehberli grup tartışmalarının etkili kullanımıyla desteklenmelidir.

Kılavuz 11.3

Eğitim süreci, yaşam boyu öğrenme alışkanlıklarını geliştirmelidir. Bunun için aktif ve kendi kendine öğrenmenin önemi vurgulanmalı, mesleki yeterliliğin sürdürülüp geliştirilmesi için etik sorumluluk teşvik edilmelidir.

Kılavuz 11.4

Eğitim programı, çalışma ortamında profesyonellik, mesleki dayanışma ve nezaket; öğretim kadrosu, öğrenciler ve personel arasında karşılıklı saygı temelinde ilişkiler geliştirmesini sağlamalıdır. Öğrenciler, eczacılık mesleki eğitim programına devam ettikleri sürece mesleki deontoloji kurallarına uymalı ve bu kuralların ihlali durumunda karşılaşılabilecekleri durumlar ve sonuçlar hakkında uyarılmalıdır. Bu deontoloji kuralları hastaların mahremiyetinin ve özel yaşamına ilişkin bilgilerinin gizli tutulması, üniversitenin politikaları ve kuralları çerçevesinde tanımlandığı şekliyle intihal ve dürüst olmayan diğer akademik tutumlardan kaçınılması gibi hususları da içermelidir.

Kılavuz 11.5

Eğitim programı, özel ilgi alanları ve amaçlar doğrultusunda öğrencilere ders seçme fırsatı vermelidir. Bununla birlikte, sunulan bu tür fırsatlar eğitimle ilgili önceden tanımlanmış çıktıları güçlendirici nitelikte olmalı; eğitim programının bütünlüğü, kapsamı ve çekirdek eğitim programı korunmalıdır.

Standart No. 12. Öğrencinin Öğrenme Durumunun Değerlendirilmesi

Fakülte, öğrenci başarısına ilişkin formatif ve summatif değerlendirmeler için ilkeler ve yöntemler belirlemelidir. Eczacılık mesleki eğitim programı boyunca çeşitli değerlendirme yöntemleri sistematik olarak ve ardışık biçimde uygulanmalıdır. Yapılan değerlendirmeler, bilişsel öğrenme, mesleki uygulamalarla ilgili temel becerilerin kazanılması, etkin iletişim becerileri ve problem çözme sürecinde veri kullanımı gibi konuları ölçmelidir. Değerlendirme yöntemleri öğrenci performansını, önceden belirlenmiş çıktılara uygun olarak, mesleki yeterliliklerle ilgili her alanda ölçmelidir.

Kılavuz 12.1

Fakültenin kullandığı öğrenci değerlendirme sistemi kendi kendine öğrenmeyi özendirmelidir. Değerlendirme testleri öğrenilen bilgilerin kısa süreyle akılda tutulması ya da ezberlenmesi yerine, ilkelerin entegrasyonunu ve uygulanmasını, eleştirel düşünmeyi ve öğrencilerin sorun çözme yeteneğini yansıtacak şekilde düzenlenmelidir.

Kılavuz 12.2

Eğitim hedeflerinin başarısı ve öğrenci performansının ölçülmesinde çeşitli değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır. Genel değerlendirme sürecinin bir parçası olarak öğrencinin gelişimini ölçmek için dönemsel sınavlar yapılmalıdır.

Standart No. 13. Akademik Programın Değerlendirilmesi

Genel etkinliğin izlenmesi, önceden belirlenmiş çıktılarla uyumlu mesleki yeterliliklerin sağlanması ve daha ileri düzeyde gelişme zemini oluşturulması için akademik program sistematik bir değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Devam etmekte olan değerlendirme sürecinde öğretim kadrosunun, öğrencilerin, yöneticilerin, eczacıların ve ilgili sağlık otoritesinin girdilerinden yararlanılmalıdır. Eczacılık mesleki eğitim programı, içeriği ve bir bütün halinde amaç ve hedefler dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Deneysel veya yenilikçi yaklaşımlar yeterince planlı ve uygun bir değerlendirme sistemi ile birlikte olmalıdır. Değerlendirme, eğitim programının eczacılık uygulamalarındaki ve eğitim teknolojilerindeki değişimlere karşı duyarlı olmasını sağlamalı, verimli ve etkin öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak eğitim ortam ve yöntemlerinin varlığını güvence altına almalıdır. Çıktı değerlendirmelerinin ve öğrenci başarı verilerinin, akademik programın gözden geçirilmesinde veya değiştirilmesinde kullanıldığını gösteren kanıtlar bulunmalıdır.

Kılavuz 13.1

Eğitim programı ile eğitimin etkinliğine odaklanmış çeşitli değerlendirme yöntemleri, eczacılık mesleki eğitim programı boyunca sistematik olarak ve ardışık biçimde uygulanmalıdır. Eğitim programının yapısını, içeriğini, işleyiş ve çıktılarını verilerle besleyerek sürekli olarak ileriye götüren bir sonuç değerlendirme sistemi geliştirilmelidir.

Standart No. 14. Kabul Ölçütleri, Politikalar ve Yöntemler

Fakülte, eczacılık mesleki eğitim programına öğrenci kabulü için ölçütler, politikalar ve yöntemler hakkındaki görüşlerini belirleyerek her yıl ECZDEK'e ve YÖK'e bildirmelidir.

Kılavuz 14.1

Fakülte, yatay ve dikey öğrenci geçişlerinde üniversite politikalarına uygun olarak, kredi aktarılmasına ve tekrar niteliğinde ders alınmamasına yönelik politikalar oluşturmalıdır.

Standart No. 15. Öğrenci Hizmetleri

Eczacılık fakültesi öğrenci hizmetlerini, aktivitelerini denetleyen ve koordine eden, kayıtları tutan, uyum programlarını organize eden, burs işlemlerini yürüten, sağlık hizmetlerine erişimi sağlayan, akademik danışmanlık ve kariyer danışmanlığını düzenleyen, diploma şartlarının yerine getirilmesini kontrol eden ve üniversite öğrenci işleri ile bağlantı sağlayan bir sistem kurmalıdır. Eczacılık fakültesi öğrencilerin sorumluluklarını ve haklarını içeren tüzük, yönetmelik, yönerge ve ilgili tüm kararları yayımlamalıdır.

Kılavuz 15.1

Aşağıdaki konularda bilgiler içeren güncel bir katalog ve/veya diğer belgeler elde bulunmalıdır: Eczacılık mesleki programının misyonu, amaç ve hedefleri; eğitim programı, dersler ve kredi saatleri; kabul ve sınıf geçme ölçütleri ve politikaları; yerleşke eğitim olanakları ve yerleşke dışı staj ve benzeri eğitim gereklilikleri; mezuniyet koşulları; ücret ve harçlar; ödüllendirme ve burslarla ilgili politikalar ve idari işlemler; engelli öğrencilere sağlanan olanaklar; insan hakları/medeni haklarla ilgili politikalar, taciz ve şiddet karşıtı politikalar; mezuniyet ve iş bulma oranları; çalışma alanları; programın mevcut akreditasyon durumu; mesleğin gerektirdiği tutumlar, değerler, özellikler ve etik beklentiler.

Kılavuz 15.2

Fakülte düzenli, doğru ve güvenli bir öğrenci kayıt sistemi tutulduğunu gösterebilmelidir. Öğrencilerle ilgili kayıtlara yalnızca yetkili kişiler ulaşabilmelidir. Öğrenciler kendi kayıtlarına erişim hakları ile ilgili bilgilendirilmelidir.

Kılavuz 15.3

Fakülte, öğrencilere mali destek sağlama konusunda gerekli çabayı göstermelidir.

Kılavuz 15.4

Fakülte, öğrencilere akademik danışmanlık, kişisel ve kariyer danışmanlığı hizmetlerini vermelidir. Bu bağlamda danışman eğitim programları, yeterli personel, diğer destek ve kaynaklar sağlanmalıdır.

Kılavuz 15.5

Fakülte, eğitim programı başlamadan önce yapılandırılmış bir uyum programı sunmalıdır. Bu uyum programı, yeni öğrencilere eğitim programını, programın öğretim ve öğrenim felsefesini, fakültenin eczacı adayı olan öğrencilere yönelik beklentilerini ve meslek üyeleri ile etkileşim fırsatlarını tasarlamış olmalıdır.

Kılavuz 15.6

Öğrenci işleri ile ilgili politikada kayıt ve sınıf geçme işlemleri dahil olmak üzere insan hakları evrensel beyannamesine aykırı ayırıcılık yapılmayacağı konusu güvence altına alınmış olmalıdır.

Kılavuz 15.7

Akademik başarısı düşük olan öğrencilerin erkenden saptanması için öğrenci performansı ile ilgili sürekli bir izleme sistemi bulunmalıdır. Fakülte böyle durumlara öğrenci ile iletişime geçerek ve gecikmeden müdahale edebilmelidir.

Kılavuz 15.8

Üniversite, öğrencilerin sağlık hizmetlerine erişimini sağlamalı ve gerekli önlemleri almalıdır.

Kılavuz 15.9

Fakülte tarafından yurt içi ve yurt dışı kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek olanaklar sağlanmalıdır.

Standart No. 16. Öğrenci Temsili

Fakülte eğitim-öğretimle ilgili tüm süreçlerde öğrencilerin aktif katılımını sağlamalı ve değerlendirmelerde öğrenci görüşlerini dikkate aldığı göstermelidir.

Kılavuz 16.1

Fakültede öğrenci temsilciliği bulunmalı ve fakülte öğrenci temsilcisi seçiminin ilgili mevzuata göre yapılmasını sağlamalıdır. Fakülte temsilcisi yönetmeliklerde belirtilen görevleri yapar ve bununla ilişkili katıldığı toplantılarda fakültenin tüm öğrencilerini temsil eder. Fakülte, öğrencilerinin meslek örgütlerinde görev almalarını teşvik etmeli ve desteklemelidir.

Kılavuz 16.2

Öğretim elemanları ve mesleki eğitim programı gibi konularda öğrencilerin görüşlerini almak üzere öğrenci değerlendirme anketleri hazırlanmalı ve düzenli olarak uygulanmalıdır. Değerlendirme sonuçları dikkate alınmalı ve fakülte tarafından öğrencilere bildirilmelidir.

Standart No. 17. Öğrenci/Öğretim Kadrosu İlişkileri

Öğretim kadrosu ile öğrenciler arasında akademik ve mesleki yönden uyumlu ilişkiler teşvik edilmelidir. Öğretim kadrosu akademik çalışmalarında öğrencilere danışmanlık yapmalı, güncel mesleki hizmet kavramı olarak farmasötik bakımı teşvik edici bir tutum sergilemeli, araştırmacılığı özendirilmeli, kariyer olanakları açısından öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirmeli, öğrencilerin meslekle ilgili konu ve gelişmelere katılımını desteklemeli ve ortak mesleki ve/veya sosyal sorumluluk projeleri geliştirilebilmelidir. Fakülte, öğrencilerin profesyonelleşmelerini destekleyici, öğrencinin morali açısından olumlu bir öğretim ve öğrenim ortamı sağlamalı; mesleki tutum ve değerleri geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlemelidir.

Kılavuz 17.1

Öğretim kadrosu, öğrencilerin çeşitli mesleki kuruluşlara katılımlarını özendirilmeli, bu alanda onlara örnek olmalı, öğrencilerin ulusal ve uluslararası toplantılara katılımını desteklemelidir. Öğrencilerin, mesleğin standartlarına ve etik ilkelerine uygun değer ve tutumları benimsemeleri sağlanmalıdır. Eczacılık mesleki eğitim programında bilimsel araştırmalara, mezuniyet sonrası eğitim ve çalışmalara yönelik etkinliklere yer verilmelidir. Eczacılık ve ilgili diğer alanlardan uzman kişilere sunum yaptırılması gibi uygulamalara gidilmeli ve öğrencilerin eğitim programı kapsamındaki ve dışındaki etkinliklere katılımları desteklenmelidir.

Kılavuz 17.2

Öğretim üyeleri, öğrencilerin sosyal ve kişisel faaliyetlerine katılarak öğrencilerle ilişkileri güçlendirmelidir.

ÖĞRETİM KADROSU VE YÖNETİCİ STANDARTLARI

Standart No. 18. Öğretim Kadrosu ve Yöneticiler: Nicel Etmenler

Fakültenin öğretim kadrosu, sayısal olarak eczacılık eğitimi ve farmasötik bilimler her alanındaki araştırmaları yürütebilecek, klinik uygulamalar ve kamu hizmeti alanlarındaki sorumlulukları yerine getirebilecek yeterlilikte olmalıdır. Fakültenin öğretim kadrosu çeşitli alanlarda akademik yeterliliğe sahip tam ve/veya yarı zamanlı görev yapan öğretim elemanlarından oluşmalıdır. Fakültenin eczacılık meslek bilimleri alanında tam zamanlı görev yapan bir çekirdek öğretim kadrosu bulunmalıdır. Bu kadro gerektiğinde desteklenerek genişletilmelidir. Fakültekteki öğretim elemanı/öğrenci oranı, eczacılık alanındaki akademik programın uygulanmasına ve değerlendirilmesine, ayrıca fakültenin kurumsal gelişimi için gerekli olan araştırma ve diğer akademik faaliyetlerin yürütülmesine yetecek düzeyde olmalıdır. Stajlar öğrencilerin yakından denetimini ve onlarla önemli ölçüde etkileşimi gerektireceğinden, stajların sürdürülmesi ve denetiminden sorumlu öğretim kadrosu sayısı oransal olarak daha yüksek olmalıdır.

Kılavuz 18.1

Öğretim elemanlarının eğitim ve öğretim sorumlulukları ile bilimsel çalışmaları bir denge içinde olmalıdır.

Kılavuz 18.2

Fakültenin etkin çalışması için öğretim kadrosu dışında yeterli destek personeli (ör. sekreter, öğrenci işleri personeli, laboratuvar teknisyenleri, bilgi teknolojisi uzmanları ve genel hizmetliler) olmalıdır.

Standart No. 19 Öğretim Kadrosu ve Yöneticiler: Nitel Etmenler

Öğretim kadrosu, sorumluluğunu üstlendiği eczacılık mesleki eğitim programının ilgili alanlarında mesleki ve akademik uzmanlığa sahip olmalı, güncel eğitim felsefe ve tekniklerini uygulayabilmelidir. Öğretim kadrosu fakültenin misyonu ile amaç ve hedeflerine bağlılığını ortaya koymalıdır. Tüm öğretim elemanları için kendi sorumluluk alanları ile ilgili mesleki gelişim programları (ör. mesleki gelişimle ilgili etkinlikler, öğrencilere öğretme ve öğrencilerin gelişimini değerlendirme) olmalıdır. Mesleki gelişim programı akademik üretkenliği desteklemelidir. Ayrıca, staj programlarında gönüllü olarak görev yapan eğitimciler (ör. eczacı, doktor) yönelik eğitim desteği sağlanmalıdır.

Kılavuz 19.1

Öğretim üyeleri stajlarda öğrencileri yönlendirecek, izleyecek ve değerlendirebilecek mesleki nitelik ve davranışlar açısından rol model oluşturabilecek özelliklere sahip olmalıdır.

Kılavuz 19.2

Etkili bir öğretim bilgiyi, etkili iletişim becerilerini ve pedagoji anlayışını gerektirdiğinden öğretim kadrosu bu konularda gerekli yeterliliğe sahip olmalıdır. Öğretim kadrosu mesleki yeterlilikler ve eğitim hedeflerine cevap verecek eczacılık mesleki eğitim programının hazırlanmasında da yer almalıdır. Öğretim kadrosu kaliteli eğitim vermek için her türlü eğitim teknoloji ve tekniklerini (ör., simülasyon, olgu çalışmaları, sınav hazırlama ve klinik performans değerlendirmeleri) kullanmalıdır.

Kılavuz 19.3

Fakülte gereksinimlerine göre akademik ve idari personel planlaması yapmalı ve temini için gerekli girişimlerde bulunmalıdır.

Standart No. 20 Öğretim Kadrosunun Değerlendirilmesi

Her öğretim üyesinin performansının ölçülmesi ve değerlendirilmesi için etkinliği ve kalitesi kabul edilmiş akademik kriterler ve süreçler oluşturulmalıdır. Değerlendirme, diğer öğretim elemanları, öğrenci ve idari personeli de kapsamalıdır.

Kılavuz 20.1

Eczacılık eğitimi ile ilgili öğretim ve araştırma yetkinlik ve becerileri değerlendirilmeli ve belgelendirilmelidir.

Kılavuz 20.2

Öğretim elemanları akademik çalışmalar yoluyla bilgiyi üretmek ve yaymaktan sorumludur. Akademik nitelik, araştırmalar, bilimsel ve mesleki literatüre yapılan katkılar, yayınlanan kitap ve derleme makaleler, araştırma ve diğer akademik çalışmaların desteklenmesi için sağlanan fonlarla kanıtlanmalıdır. Fakülte yönetimi öğretim elemanlarını bu tür etkinlikler için özendirilmelidir.

Kılavuz 20.3

Eczacılık mesleğinin gelişmesine ve ilerlemesine yapılan katkılar belirtilen şu tür etkinliklerle ortaya konulmalıdır: Yenilikçi öğretim veya uygulama yöntemlerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi; mesleki ve bilimsel toplantıları düzenleme ve katılım; bildiri sunumları; üniversite ve çeşitli mesleki kuruluşlarda görev alma veya kurul üyesi olarak verilen hizmetler; sürekli eğitim programlarının geliştirilmesinde ve sürdürülmesinde görev alma.

Kılavuz 20.4

Öğretim elemanlarının değerlendirilme sürecinde idari görevler ile öğrencilere yönelik akademik danışmanlık, kariyer danışmanlığı ve öğrenci topluluklarına verilen danışmanlıklar göz önüne alınmalıdır.

Kılavuz 20.5

Fakülte, öğretim üyelerinin bireysel ve toplu performanslarını sürekli olarak değerlendirmeli ve belgelemelidir.

TESİSLER VE ÖĞRENME KAYNAKLARIYLA İLGİLİ STANDARTLAR

Standart No. 21 Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları

Fakülte, kütüphane ve öğrenme kaynaklarına sahip olmalıdır. Bu kaynaklar eğitici ve öğrencilerin gereksinimlerini karşılayacak

ve bilimsel araştırmaları destekleyecek yeterlilikte ve kolay ulaşılabilir olmalıdır. Kaynaklar için bir güncelleme mekanizması bulunmalıdır. Fiziksel olanaklar kütüphanenin kaynaklarını uygun şekilde barındırmaya yeterli olup, öğrenciler ve öğretim üyeleri için yeterli çalışma ve okuma alanı sağlamalıdır. Bilgi teknolojisi ve internet erişimi yeterli nicelik ve nitelikte olmalıdır. Fakülte bu kaynakların öğretim ve öğrenme süreçlerinde etkin olarak kullanıldığını gösterebilmelidir.

Kılavuz 21.1

Kütüphane, kaynaklar ve bilgi teknolojisi açısından kütüphanelere özgü standartlara uymalı ve eczacılık mesleki eğitim programına hizmet edebilecek nitelikte olmalıdır.

Kılavuz 21.2

Kütüphane profesyonel bir kütüphanecinin yönetiminde olmalıdır.

Kılavuz 21.3

Kütüphanede bulunan kaynakların ve hizmetlerin yeterliliği ile eğitim programına uygunluğunu sağlamak üzere öğretim kadrosundan bir irtibat noktası veya komitesi oluşturulmalıdır.

Kılavuz 21.4

Öğrencilerin kütüphaneden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için düzenli bir program olmalıdır.

Kılavuz 21.5

Fakülte dışından kütüphane kullanımını kolaylaştıran uzaktan erişim teknolojileri ve mekanizmaları bulunmalı, bu olanaklar öğrencilere tanıtılmalı ve öğretilmelidir.

Kılavuz 21.6

Kütüphane kaynaklarının yeterliliğine ilişkin öğrenci ve öğretim üyelerinin görüşleri alınmalıdır.

Standart No. 22 Fiziksel Tesis ve Olanaklar

Eczacılık fakültesi ve öğrencilerin bulunduğu diğer alanlar, fakültenin belirlenmiş olan misyonunu karşılayacak ve geliştirecek nitelikte olmalıdır. Bu alanlar, öğretim elemanları ve idari ofisleri, öğrenci ve araştırma laboratuvarları, derslikler, konferans salonları, öğrenci dinlenme alanları ve diğer ek alanları içermelidir. Fiziksel alanlar yeterli sayıda, büyüklükte, donanımda ve engelli bireyler için uygun olmalıdır.

Kılavuz 22.1

Öğretim elemanlarına tahsis edilen ofisler, öğrencilerin rahatlıkla danışmanlık hizmeti alabilecekleri koşulları karşılamalıdır. Fiziksel alanlar, danışma, sekreterlik, kırtasiye ve fotokopi gibi hizmetler ile bu hizmetleri gerçekleştiren destek personelinin rahat çalışmasını ve gerekli malzemelerin depolamasını sağlayacak nitelikte olmalıdır.

Kılavuz 22.2

Fakülte eğitim ve öğretim için gerekli olan yeterli donanım ve ekipmanı sağlamalıdır. Öğretimi ve öğrenimi kolaylaştıracak bilgi teknolojisi alanında teknik destek ve öğrencilere farmasötik bakım dahil uygulamalarda simülasyonlu eğitim olanakları sunulabilmelidir.

Kılavuz 22.3

Öğrencilerin bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikleri ve örgütlenmeleri için yeterli alan ve kaynaklar sağlanmalıdır.

Standart No. 23 Mali kaynaklar

Fakülte, eczacılık eğitim ve öğretim programının sürdürülmesini sağlayacak gerekli mali kaynaklara sahip olmalı ve bu kaynakların etkin kullanımı için bir bütçe oluşturmalıdır. Ayrıca özel girişim, proje ve bağışlar ile bütçe kaynaklarını arttırmak için çalışmalıdır.

Kılavuz 23.1

Fakültenin bütçesi, misyon, hedef ve amaçları destekleyecek şekilde etkili ve verimli kullanılmalı; fakülte stratejik planı ile uyum içinde olmalıdır.

Kılavuz 23.2

Fakülte mali kaynakları arttırmak için bir program oluşturulmalıdır. Bu kaynaklardan elde edilen olanaklar, eğitimsel ve etik ilkeleri ihlal etmeyecek şekilde kullanılmalıdır.

SÖZLÜK

Sözlük bölümünde yer alan ve açıklamaları yapılan tümcelerin İngilizce karşılıklarının verilme nedeni uluslar arası kaynaklarla eşdeğerliklerinin sağlanması içindir.

Çıktılar (Outcomes): Gerçekçi, niceliğe vurulabilir ve ölçülebilir yerleşik performans tanımlamaları.

Dekan (Dean): Eczacılık fakültesinin yönetiminden sorumlu profesör.

Eczacılık Bilimleri: Temel Eczacılık Bilimleri, Eczacılık Meslek Bilimleri ve Eczacılık Teknolojisi Bölümleri'nde yer alan alanların tümünü ifade eder.

Eczacılık uygulaması (Pharmacy practice) — Eczacılık uygulaması bütün mesleki hizmet alanlarını ifade etmektedir. Metin içinde kullanılış olarak çoğul ifade ile tanımlanacaktır.

Eczacılık uygulaması, farmasötik kimya, farmasötik teknoloji, farmakodinami, farmakokinetik, farmakoloji, farmakognozi, toksikoloji disiplinlerini hastalık durumları ve farmakoterapi, ilaçların kaliteli kullanımı, güvenlik ve risk yönetimi, ilaç güvenliliği, farmakovijilans, sağlık ekonomisi, sağlığın desteklenmesi ve koruyucu sağlık hizmetleri, farmakoepidemioloji, eczacılık mesleğinin sağlık sistemindeki yeri, mesleki tutum ve davranış (deontoloji) standartları, eczacılık etiği, eczacılıkla ilgili yasal düzenlemeler, insani, mali ve zamansal kaynak yönetimi gibi bilgileri bütünleştiren akademik alandır.

Eğitim çıktıları (Educational outcomes): Çıktı, etkin olarak kullanılan bir dizi kaynağın (beceri, tutum ve bilgi) bütünleştirilmesi ve harekete geçirilmesi ile ortaya çıkan yapabilirlik durumudur.

Fakülte (Faculty): Herhangi bir üniversitedeki eczacılık fakültesi veya eczacılık fakültesindeki öğretim üyeleri.

Farmasötik bakım (Pharmaceutical care): Farmasötik bakım 1970'lerin ortalarında ortaya çıkan ve eczacılık meslek uygulamasında çığır açan bir kavramdır. Farmasötik bakım hizmeti sunan her eczacının, hastada ilaç tedavisiyle sağlanan sonuçların sorumluluğunu üstlenmesi gerektiğini öngörür. Hastalara hizmet veren eczacılar tarafından belirlenen ve sunulan çeşitli hizmetleri ve işlevleri kapsar. Bu hizmet ve işlevlerin bazıları eczacılık mesleği için yeni, diğerleri ise geleneksel nitelikte olabilir.

Farmasötik bakım kavramı, eczacıların şefkat, ilgi ve güvenine layık bireyler olarak hastaların refahına duygusal bağlılığı da gerektirir. Ancak, eczacılar çoğu zaman sundukları hizmete ilişkin bu ölçüdeki bir sorumluluğu üstlenme konusunda başarısız kalırlar. Sonuç olarak, verilen bakımı belgeleme, izleme ve gözden geçirmede yeterli olamayabilirler. Farmasötik bakım uygulanabilmesi için belirtilen nitelikte bir sorumluluğun üstlenilmesi temel koşuldur.

Farmasötik bakım tek tek bireylere ve topluma sunulabilen bir sağlık hizmetidir. "Topluma yönelik farmasötik bakım", formüller veya ilaç listeleri hazırlamak, eczacılık politikaları geliştirmek ve izlemek, eczacılık ağları geliştirmek ve yönetmek, ilaç kullanımı/maliyet raporları hazırlamak ve analiz etmek, ilaç kullanımı değerlendirmeleri yapmak ve hizmet sunucuları ilaç politikaları ve süreçleri konusunda eğitmek için demografik ve epidemiyolojik verileri kullanır. Ancak, bireysel farmasötik bakım olmadan, hiçbir sistem ilaç tedavisini ve ilaçla ilişkili hastalık izlemeyi etkin bir şekilde yönetemez. Yukarıda tanımlanan topluma yönelik farmasötik bakım hizmetleri hasta görüşmelerinin öncesinde veya sonrasında verilebilir ve değerli bilgiler sağlar, fakat hastalarla yüz yüze sağlanan hastaya özel hizmetlerin yerini alamaz. İlaçların neden olduğu hastalıklar, bir formülde veya ilaç listesinde bulunan ilaçlarla dahi sık görülür. Bunun nedeni, bu ilaçların çoğu zaman uygun olmayan şekilde reçete edilmesi, hastaya uygun olmayan şekilde verilmesi veya kullanılmasıdır. Hastalar eczacılık hizmetlerine sağlık hizmeti alırken gereksinim duyarlar.

Başarılı bir farmakoterapi uygulaması her hasta için özeldir. İlaç tedavisine ilişkin bireysel kararların alınmasını, gereken uyumun sağlanmasını (tedaviden beklenen sonuçlar ve bunların nasıl sağlanabileceği konusunda hasta ve sağlık hizmet sunucusu arasındaki anlaşma) ve son derecede önemli olan hasta izleme faaliyetlerini içerir. Eczacı, her hastanın bireysel ilaç tedavisi için onunla birlikte bir bakım planı geliştirir. Hastalar daha sonra önceleri sağlık hizmet sağlayıcılarının mutlak otoritesine dayanan, tedavinin belirlenmesi ve uygulanmasında hastayı dışlayan geleneksel paternalist yaklaşımdan farklı olarak kendi bakımlarına ilişkin sorumluluk üstlenirler ve tedavi sonuçlarının başarısına katkıda bulunurlar.

Farmasötik bakım diğer sağlık hizmetlerinden ayrı bağımsız bir uygulama değildir. Mutlaka hastalar, doktorlar, hemşireler ve diğer sağlık hizmet sunucuları ile birlikte sağlanmalıdır. Eczacılar maliyet, kalite ve farmasötik bakımın sonuçları bakımından hastalara karşı doğrudan sorumludurlar. FIP, 1998 yılında, Farmasötik Bakım Meslek Standartları Bildirgesi'ni kabul etmiştir. Bu bildirme eczacılara ve ulusal sağlık kuruluşlarına kendi ülkelerinde geniş ölçekte eczacılık hizmetleri uygulamaya başladıklarında rehberlik sağlamak üzere hazırlanmıştır. FIP farmasötik bakım kavramını destekler, ancak her ülkenin kendine özgü gereksinimleri olduğunu da kabul eder.

Formatif Değerlendirme (Formative assessment or formative evaluation): Biçimlendirmeye ya da Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme olarak da adlandırılır. Öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi ve giderilmesi etkinliklerinde kullanılır. Bu değerlendirmede dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyi ve öğrenme eksiklikleri üzerinde durulur. Eğitim programının yapılandırılmasına yardımcı olmak amacı ile öğrencilerin programda belirtilen kazanımlara ulaşması aşamasındaki sürecin takip edilmesi ve denetlenmesini amaçlar.

Formatif değerlendirme, aslında öğretim sürecinin bir parçasıdır. Bu değerlendirmenin ana işlevi; öğretim sürüp giderken her bir üniteye öğrenme eksikliklerini ve güçlüklerini belirlemek, bu eksikliklerin ve yetersizliklerin giderilmesi için ve ünitenin daha iyi öğrenilmesi için her öğrenciye ayrı ayrı önerilerde bulunmaktır. Biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme amacıyla kullanılan testlere formatif testler, ünite testleri ya da izleme testleri denir. Bu testler yalnızca belli bir öğrenme ünitesi için düzenlenir ve ilgili ünitenin bitiminde uygulanır. Her ünite sonunda uygulanan ve öğrencilerin öğrenmede güçlük çektiği yerleri, öğrenme eksikliklerini, yanlış öğrenmelerini belirlemek amacıyla olan bu testler ilgili ünitenin bütün önemli öğelerini kapsamalıdır. Testle yoklanmak istenen her bir davranış için en az bir soru bulundurulmalıdır. Ünite testi sonunda belirlenen eksiklikler çeşitli yollarla giderilmeye çalışılır.

Formatif Değerlendirmenin Özellikleri:

- a) Bu değerlendirme eğitim ve öğretim süreci devam ederken, süreç içinde yapılır.
- b) Amaç öğrencilerin öğrenme eksikliklerini ve yanlışlıklarını gidermektir. Geri dönüş ve düzeltme yapmaktır.
- c) Bu değerlendirmede başarı notu vermek birincil amaç değildir. Ek ders, küçük grup çalışması, ek materyal verilmesi; ünite testleri ve konu tarama testleri, çeşitli sınavlara hazırlık kurslarında verilen yaprak testler biçimlendirmeye yönelik yapılan değerlendirme amaçlıdır.
- d) Formatif değerlendirme, program geliştirme sürecinde, yeni bir programın denenmesi ve geliştirilmesiyle ilgili olarak uygun kanıtlar toplanmasına olanak verir. Bunlara dayanılarak programda gerekli ve uygun düzeltmeler yapılabilir.

Kılavuzlar (Guidelines): Kılavuzlar, belirli bir standardın niyet ve amacına yol göstermek ve/veya buna ilişkin yorumda bulunmak üzere sağlanır. Kılavuzlar aynı zamanda standartlara uymanın yollarını ve araçlarını göstermekte de kullanılır. Bu özellikleriyle kılavuzlar, standartlara uyduklarını ortaya koymalarında Eczacılık Fakültelerine ve bir Fakültenin standartlara ne ölçüde uyduğunu belirlemede değerlendirme ekiplerine yardımcı olur.

Klinik Eczacılık (Clinical Pharmacy): "Klinisyen" terimi, hekim, diş hekimi, eczacı, psikolog, hemşire, ebe, paramedik veya fizyoterapist gibi klinikte çalışan herhangi bir sağlık hizmet çalışanını ifade eder. Klinisyenler hastalara, hastanelerde, kliniklerde veya ev ortamlarında sağlık hizmeti sunan sağlık çalışanlarıdır. Hekim ya da tıp doktoru ise tıp eğitimi tamamlamış, doktorluk ve/veya cerrahlik yapmak için gereken lisansa sahip bir sağlık meslek çalışanını tanımlar. Bir hekim aynı zamanda bir klinisyendir, fakat bütün klinisyenler hekim (tıp doktoru)

değildir. Bu bağlamda, “Klinik Eczacı” bir klinik eczacılık eğitim programında yeterlilik kazanmış klinik eczacılık hizmetleri sunan bir klinisyendir.”Klinik eczacılık” terimi, birincil işi sağlık ekibi ile etkileşmek, hastalarla görüşmek ve onların durumlarını değerlendirmek, hastalara özel tedavi tavsiyelerine bulunmak, ilaç tedavisine hasta yanıtını izlemek ve ilaç bilgisi sağlamak olan eczacıların yaptıkları işi tanımlamak için icat edilmiştir. Klinik eczacılar en çok hastane ve akut sağlık hizmeti sunulan ortamlarında çalışır ve ürün odaklı hizmetlerden çok hasta odaklı hizmet verirler.

Eczacılık mesleği, bazı ülkelerde hasta odaklı uygulamanın ön planda olduğu klinik eczacılığın artık bir istisna değil, eczacıların çoğunluğu için kural haline geldiği bir noktaya evrilmiştir. Ancak klinik eczacılık halâ sadece hasta verileri ve sağlık ekibine erişimin mümkün olduğu, yataklı tedavi ortamlarında ve hastanelerde uygulanmaktadır. Ayrıca, hasta dosyası olarak bilinen tıbbi kayıt, hastaneye özgü hasta kabul bilgileri, ilk hasta öyküsü ve fizik muayene, hasta ile etkileşim içinde olan sağlık meslek çalışanlarının hastanın durumuna ilişkin günlük ilerleme notları, konsültasyonlar, hemşirelik notları, laboratuvar sonuçları, tanı yöntemleri, beslenme önerileri, radyoloji ve ameliyat raporlarını da içeren yasal bir belgedir. Hasta dosyalarının çoğunda ilaç istemleri (ordırlar), farmakokinetik dozla ilgili klinik eczacılık ilerleme notları ve tedaviye ilişkin yorum ve önerilerinden oluşan bölümler bulunur. Klinik eczacılık uzmanlık düzeyinde farmakoterapi bilgisi, hastalık süreçlerine hakimiyet ve farmasötik ürünler hakkında yeterli bilgi sahibi olmayı gerektirir. Buna ek olarak, güçlü iletişim becerileri ile birlikte sağlam bir tıbbi terminoloji bilgisi, ilaç izleme becerileri, ilaç bilgisi sağlama, tedavi planlama becerileri, fiziki bulgular ve laboratuvar bulgularını değerlendirme ve yorumlama yeteneği gerektirir.

Farmakokinetik doz ayarlama ve izleme klinik eczacılar tarafından sağlanan özel bir beceri ve hizmettir. Klinik eczacılar sıklıkla sağlık ekibinin aktif üyesidir ve doktorların servislere yaptıkları ziyaretlerde tedavi konusunda yatak başı tartışmalarına katkıda bulunurlar. Klinik eczacılık hizmetlerinin etkililiği yatan hasta ortamlarında kanıta dayalı bir şekilde ve tam olarak belgelenmiştir. Bu, ayaktan tedavi uygulanan veya topluma sağlık hizmeti sunulan ortamlarda daha düşük kapsamda kalmıştır. Klinik eczacılık hizmetlerinin değeri ve tanınması ilk kez 1970’li ve 1980’li yıllarda belgelenmiştir. ABD’de, birçok eczacılık fakültesi, tüm eczacılık öğrencilerinin klinik eczacılık eğitimi almasını gerektiren ve mesleki Klinik Eczacılık Doktoru (a professional Doctorate of Clinical Pharmacy, Pharm. D) ünvanı kazandıran bir eğitim programını başlatmıştır. Meslek Yeterlilikleri (Professional competencies): Bilgi, beceri, yapabilirlik ve tutumlar dâhil olmak üzere, eczacılık mesleğinin genel olarak uygulanmasına eğitsel açıdan hazırlanma bakımından gerekli meslek özellikleri. Misyon, amaç ve hedefler (Mission, goals and objectives): Misyon deklarasyonu, eczacılık fakültesinin birbirini izleyen yıllarda ulaşacağı uzun dönemli amaç veya hedefleri tanımlar. Amaçlar, elde edilmesi beklenen ortaklaşmış nihai sonuçları tanımlar. Hedefler ise verilen bir zaman süresi içinde gerçekleştirilecek görece daha kısa dönemli koşulları ortaya koyar; bunlar, fakültenin amaçlarına doğru alınan mesafenin ölçülebilir kanıtlarını oluşturur. Stajlar (Practice experiences): Bu terim, deneyimsel öğrenme olarak adlandırılan yapılandırılmış uygulama etkinlikleri kapsar.

Eczacılık mesleki eğitim programının birinci ve ikinci yılında yapılan stajlar “erken staj”, üçüncü ve dördüncü yılında yapılan stajlar “çekirdek staj” ve beşinci yılda yapılan staj ise “ileri staj” olarak tanımlanır. Çekirdek staj programı öğretim programının tamamında yetkinlik oluşturmaya yönelik etkinliklerin bir parçası olarak geliştirilmelidir.

Standartlar (Standards): Akreditasyon standartları, Konsey tarafından eczacılık mesleki programında temel önem taşıdığı belirlenen ve bu dalda lisans statüsünü sağlayan mesleki ve eğitsel sonuçları, süreçleri, yapıları ve nitelikleri yansıtır. Kullanılan “meli/malı” koşul kipi, ECZAK’ın belirli bir özelliği programın kalitesi açısından zorunlu gördüğüne işaret eder. Standartlara uyulması, eczacılık mesleki programının akreditasyonu anlamına gelir. ECZAK akreditasyon sürecindeki çeşitli değerlendirme adımlarını temel alarak, standartlara ne ölçüde uyulduğunu ve program için uygun akreditasyon statüsünü belirler.

Summatif Değerlendirme (Summative assessment or summative evaluation). Düzey Belirlemeye Yönelik Değerlendirme olarak da adlandırılır. Summatif değerlendirme, düzey belirlemeye yönelik değerlendirme olarak da ifade edilir. Genellikle öğretim devresi sonunda yapılır. Programın öngördüğü hedeflere ulaşıp ulaşılamadığına bakılarak öğrenci, öğretim elemanı ve programa ilişkin yargılarda bulunulur.

Summatif değerlendirmenin özellikleri:

a) Genellikle eğitim ve öğretimin sonunda (bitiminde) yapılır.

b) Bu değerlendirmede amaç öğrenciye başarı notu vermektir. Öğrencinin başarıp başaramadığına, geçtiğine veya kaldığına karar vermektir.

c) Bu değerlendirmede öğrencinin çıkış davranışları ölçülür. Yani öğrencinin istenilen hedef davranışları ne derecede kazandığı tespit edilir.

d) Öğretim programının hedeflerine ulaşma düzeyi, öğrenme düzeyini belirlemek için yapılır.

e) Başka bir ifade ile eğitim süreci içerisinde ve özellikle sonunda verilen eğitimin hedefe ulaşma derecesini ölçmeyi amaçlar.

Bu tür değerlendirme sonunda, öğrencilerde önceden saptanmış olan hedeflere uygun istenen davranış değişmelerini oluşturup oluşturmadığı açısından programın etkili olup, olmadığı hakkında karar verilebilir. Örneğin final sınavlarında olduğu gibi öğrencilerle ilgili olarak verilecek kararlarla, onların bir okuldan mezun olup olamayacağına karar verilir. Bu sınavlarda amaç öğrenimin çıkış davranışlarını ölçerek düzeyini belirlemektir. Bu yüzden bu sınavlar değer biçmeye yönelik değerlendirme amacıyla yapılır